

Arina
Nordisk tidskrift for kvensk forskning
Pohjoismainen kveenitutkimuksen aikakausjulkaisu

Arina

**Nordisk tidsskrift for kvensk forskning
Pohjoismainen kveenitutkimuksen
aikakausjulkaisu**

1/2003

2. årgang / 2. vuosikerta

Kaamos Förlaaki

Arina — Nordisk tidsskrift for kvensk forskning/Pohjoismainen kveenitutkimuksen aikakausjulkaisu er et 2 årig forsøksprosjekt som utgis med støtte fra Høgskolen i Finnmark, Universitetet i Tromsø, Norges forskningsråd, Norsk-finsk kulturfond, Nordiska Kulturfonden og Kommunal- og regionaldepartementet.

Tidsskriftet er et flerfaglig tidsskrift som har som mål å formidle forskning om kvenene innafor ulike fagområder.

Gjennom artikler, bokanmeldelser, kommentarer, debattinnlegg og andre faglige ytringer, ønsker en å formidle bredden i tidligere og nyere forskning.

Tidsskriftet har knyttet til seg medarbeidere i Norge, Finland og Sverige.

Tidsskriftets målgruppe er forskere, lærere, studenter, politikere, media og andre som søker kunnskap om kvenene.

Arina — Nordisk tidsskrift for kvensk forskning/Pohjoismainen kveenitutkimuksen aikakausjulkaisu ilmestyy toistaiseksi kahden vuoden koeajalla. Lehden rahoittajia ovat Finnmarkun korkeakoulu, Tromssan yliopisto, Norjan tutkimusneuvosto, Norjalais-suomalainen kulttuurirahasto, Pohjoismainen Kulttuurirahasto ja Norjan Kunnallisministeriö.

Arinan tarkoituksena on julkaista kveenejä koskevaa tutkimusta eri tieteenaloilta.

Tieteellisten artikkelien lisäksi lehden linjaan sopivat kirja-arvostelut, kommenttipuheenvuorot ja muut kveeni- ja vähem-

mistötutkimusta koskevat populaaritieteelliset sekä mielipidekirjoitukset.

Lehden toimitusneuvostossa on jäseniä Norjasta, Suomesta ja Ruotsista. Arina on suunnattu tutkijoille, opettajille, opiskelijoille, poliitikoille, toimittajille ja kaikille muillekin, jotka haluavat tietoa kveeneistä.

Prosjektansvarlig — Projektivastaava:

Høgskolelektor Egil W. Sundelin,

Høgskolen i Finnmark

Ansvarlige redaktører — Vastaavat toimittajat:

Førsteamanuensis Anitta Viinikka-Kallinen, Universitetet i Tromsø

Høgskolelektor Egil W. Sundelin,

Høgskolen i Finnmark

Redaksjonsråd — Toimitusneuvosto:

Cand.philol. Irene Andreassen, Høgskolen i Finnmark

Cand.philol. dr.stipendiat Helge

Guttormsen, Universitetet i Tromsø

Dr.polit. Arild Hovland, Høgskolen i Oslo

Dr.philos., dosent Lassi Saressalo, Åbo

Universitet

Høgskolelektor Egil W. Sundelin,

Høgskolen i Finnmark

Førsteamanuensis Anitta Viinikka-Kallinen, Universitetet i Tromsø

Professor Erling Wande, Stockholms uni-

versitet

Abonnement:

Tidsskriftet kan kjøpes i bokhandel og i kiosker i Sverige, Finland og Norge.

Henvendelse om kjøp kan rettes til tidsskriftets adresse.

Heftepris: NOK 75. EUR 10. SEK 85.

Det må ikke kopieres fra dette tidsskriftet i strid med åndsverkloven og fotografiloven uten utgivers tillatelse.

Tilaukset:

Julkaisua voi ostaa kirjakaupoista ja kioskeista Norjassa, Ruotsissa ja Suomessa. Postitse lehteä voi tilata toimituksen osoitteesta.

Vuoden 2003 numeron hinnat: NOK 75.

EUR 10. SEK 85.

Lehden aineiston osittainenkin kopioiminen on sallittu vain tekijänoikeuslain edellyttämällä tavalla.

Redaksjonens adresse — Toimituksen osoite:

Førsteamanuensis Anitta Viinikka-Kallinen
Finsk institutt
Universitetet i Tromsø
N-9037 Tromsø
Tlf.:47 776 45279

E-post:anitta.viinikka-kallinen@hum.uit.no

Høgskolelektor Egil W. Sundelin
Seksjon for sosialarbeiderutdanningen
Høgskolen i Finnmark. Follums vei 31
N-9509 Alta.

Tlf.:47 784 50462

E-post:egil.sundelin@hifm.no

Tidsskriftets adresse: Aikakausjulkaisun osoite:

Arina — Nordisk tidsskrift for kvensk forskning/
Pohjoismainen kveenitutkimuksen aikakausjulkaisu
c/o Egil W. Sundelin
Holtet 2
N-9513 Alta.

Omslagsbilde — kansikuva
Kari Kallinen

Redaktører — Toimittajat:

Anitta Viinikka-Kallinen er førsteamanuensis i finsk litteratur ved Universitetet i Tromsø, Finsk institutt.

Hun har forsket på nordkalottlitteratur, minoritetslitteratur, finsk samtidsprosa ved forrige århundreskiftet og ideologiske konflikter som litterært materiale.

Anitta Viinikka-Kallinen on suomen kirjallisuuden apulaisprofessori Tromssan yliopistossa. Hänen tutkimusalueitaan ovat Pohjoiskalotin kirjallisuus, vähemmistökirjallisuus, suomalainen aikalaisproosa viime vuosisadan vaihteessa sekä ideologisten konfliktien tematisoiminen proosatekstissä.

Egil W. Sundelin er cand.polit /sosiolog og tilsatt ved Seksjon for sosialarbeiderutdanningene, Høgskolen i Finmark. Han har forsket på etniske og religiøse forhold i Nord- Norge.

Egil W. Sundelin on valtiotieteen kandidaatti ja sosiologi Finnmarkun korkeakoulussa. Hänen tutkimusalueensa ovat Pohjois-Norjan etniset ja uskonnolliset olosuhteet.

Redaksjonsråd — Toimitusneuvosto:

Irene Andreassen er cand.philol. Statens navnekonsulent for kvenske stedsnavn, Høgskolen i Finnmark.

Hennes forskningsområde er ordtilfang i kvenske dialekter.

Irene Andreassen, Finnmarkun korkeakoulu, on filosofian kandidaatti ja valtion nimikonsulentti vastualueenaan kveeninkieliset paikannimet. Hänen tutkimusalueensa on kveenimurteiden sanasto.

Helge Guttormsen er dr. gradsstipendiat i historie. Institutt for historie, Universitetet i Tromsø. Han forsker på den kvenske bosetningen i Nord-Troms 1700 -1865.

Helge Guttormsen on stipendiaatti

Tromssan yliopistossa. Hän kirjoittaa historian väitöskirjaa Pohjois-Tromssin kveeniasutuksesta vuosina 1700-1865.

Arild Hovland er dr. polit/sosialantropolog ved Høgskolen i Oslo. Leder, Senter for flerkulturelt og internasjonalt arbeid (SEFIA). Han har bl.a. drevet forskning om samisk ungdom og etnisk tilhørighet.

Arild Hovland on valtiotieteen tohtori ja sosialiantropologi Oslon korkeakoulussa ja SEFIA:n (Monikulttuurisuuden ja kansainvälisen työn keskus) johtaja. Hän on tutkinut mm. saamelaista nuorisoa ja etniseen ryhmään kuulumista.

Lassi Saressalo er dr.philos og dosent ved Institutt for kulturforskning ved Åbo Universitet. Saressalo har bl.a. drevet forskning om kvenene i Nord-Norge. Doktorsavhandling ”Kvenene- en undersøkelse om identiteten til en nordnorsk minoritet” på finsk 1996.

Lassi Saressalo on filosofian tohtori ja Turun yliopiston kulttuurientutkimuksen laitoksen dosentti. Hänen väitöskirjansa *Kveenit. Tutkimus erään pohjoisnorjalaisen vähemmistön identiteetistä* (1996) on laaja tutkimus kveenien historiasta, etnisyydestä ja identiteetistä.

Erling Wande er professor i finsk ved Finska institutionen, Stockholms universitet. Hans minoritetsforskning er knyttet til svenske tornedalinger og meänkieli.

Erling Wande on suomen kielen professori Tukholman yliopistossa. Hänen laajan tutkimustyönsä pääpaino on vähemmistötutkimuksessa. Wande on kartoittanut mm. Ruotsin tornionlaaksolaisten kielihistoriaa ja asemaa etnisenä vähemmistönä.

**Medarbeidere i dette nummeret —
Numeron kirjoittajat:**

Leena Huss er dr.philos og dosent i finsk-ugriske språk. Centrum för multietnisk forskning. Uppsala universitet.

Leena Huss on filosofian tohtori, tutkija ja suomalais-ugrilaisen kielitieteen dosentti, Uppsalan yliopisto, Centrum för multietnisk forskning.

Bente Imerslund er cand.philol. Lektor ved Nordreisa videregående skole.

Bente Imerslund on filosofian maisteri ja Raisin lukion lehtori.

Marianne Neerland Solheim er dr.gradsstipendiat i historie ved Universitetet i Tromsø.

Marianne Neerland Solheim kirjoittaa väitöskirjaa Tromssan yliopiston historian laitoksella.

Jørn Øyrehagen Sunde er cand.jur. og dr.grads stipendiat i retts historie ved Det juridiske fakultet ved Universitetet i Tromsø.

Jørn Øyrehagen Sunde on oikeustieteen kandidaatti ja kirjoittaa väitöskirjaa oikeushistoriasta Tromssan yliopiston oikeustieteellisessä tiedekunnassa.

Birger Winsa er dr.philos. og forsker ved Finska institutionen, Stockholms universitet.

Birger Winsa on filosofian tohtori ja tutkija Tukholman yliopiston suomen kielen ja kirjallisuuden laitoksella.

Innhold/Sisällys

Til leseren - Lukijalle 4

Leena Huss: 10
Europarådets konvention om regionala eller minoritetsspråk – visioner och verklighet

Euruupan Neuoston konvensuuni aluhheelisista eli minuriteettikielistä – visuunia ja toelisuus

Birger Winsa: 27
Språkplanering utvecklar det kulturella kapitalet i svenska Tornedalen
- Meänkieli, finska, svenska och samiska i social kontext

Kielisuunnittelu kehittää Ruottin Tornionlaakson kulttuurikapitaalin
-Meänkieli, suomi, ruotti ja saamenkieli sosi-aalisessa yhteyessä

Marianne Neerland Soleim: 55
Utvandringen fra Nord-Norge til Amerika
Siirtolaisuus Pohjois-Norjasta Amerikkaan

Jørn Øyrehagen Sunde: 84
Samisk og kvensk opposisjon i Alta på 1700-talet - hendingar og handlingar på tinget for Alta på 1700-talet

Saamelaisten ja kveenien vastarinta viran-omaisia kohtaan - tapahtumia ja toimenpiteitä Alattion käräjillä 1700-luvulla

Bente Imerslund: 106
Kvenske personnavn i Nordreisa
- ei skattkiste hvor nøkkelen er i ferd med å ruste opp

Kveeniläiset henkilönimet Raisissa
- aarrearkku, jonka avain on ruostumassa

Terje Aronsen:
Lintuko?